UPPLÄNDSKA IDROTTSMINNEN

Nr 3
augusti 2026

UIHF 40 år

Bille-Bild in memoriam
Varför får den som kommer trea bronsmedalj?
Golf
Sommarevenemang Friidrott IFU arena
Upplands rugbyhistoria
Det kunde ha blivit idrottshistoria
Nostalgi i Enköping

Ordförande har ordet

Hej, alla härliga medlemmar.

När dessa rader skrivs är vi i slutet av augusti månad.

Vi har passerat en förhoppningsvis behaglig sommar, och en period där vi alla har kunnat följa fotbolls-VM från USA, Mexiko och Kanada och rättvist, tycker jag att Spanien blev världsmästare.

Här på hemmaplan har under våren och delvis sommaren fotbollen i Uppsala blivit glödhet efter Sirius stora framgångar i herrallsvenskan.

Vi får hoppas att den fina trenden håller i sig, och visst vore skoj för den uppländska fotbollen och IK Sirius att få lyfta Lennart Johanssons trofé upp i luften.

Det är ju som bekant närmare 100 år sedan Sirius kunde kalla sig ”bäst i Sverige”.

På damsidan har IK Uppsala det svettigare i allsvenskan och ser ut att få en kortvarig sejour i högsta serien – men vi ska inte vara allt för negativa, och hoppet är det sista som överger.

I juli månad var det friidrottsfest ifrån friidrottsarenan vid Gränby och Upsala IF friidrott som arrangör.

Upplands idrottshistoriska förening arrangerade ett evenemang och tillsammans med både Gävle och Hälsinglands historiska föreningar, vilket uppskattades väl och kul att få bekanta sig med andra historiska vänner.

Bra arrangemang från Uppsalaklubben och det är alltid så mycket roligare att se live sport eller hur?

På latsidan sitter inte vi i styrelsen från Upplands idrottshistoriska. Nej, verkligen inte.

Vi planerar nu för fullt när nu löven på träden håller på att byta färg.

Närmast i tiden står vår resa och event till Åland. Boka in onsdagen den 14 oktober, och en heldag från Uppsala till ÅLAND, och där vi får bekanta oss med styret av den stora ön, och vi får inblick av idrottens historia, vi åker runt och se ett par olika idrottsanläggningar och framför allt under dagen umgås tillsammans och det blir quiz dessutom. Häng på vet jag!

Vi planerar i oktober/november att kika på live basket i både Fyrishov och USIF Arena. Det pågår planering.

Lördag 17 november har alla medlemmar möjligheten att gå på elithandboll i Uppsala.

Skånela IF Handboll är tillbaka i högsta serien på herrsidan och har tillsammans med Hammarby IF HF kommit överens om att spela matchen i IFU Arena, Uppsala.

Det blir dessutom i ifrån division 1, match mellan Uppsala HK mot Rimbo Roslagen HK i IFU Arena. En äkta handbollsdag med andra ord.

Vi kommer också under hösten/vintern att arrangera ”fredagsgästen”, och där vi bjuder in en eller två gäster per tillfälle runt fikabordet och pratar både gamla och dagsfärska minnen från vår fantastiska idrottsvärld.

Håll utkik på våra sociala plattformar som Facebook och föreningens hemsida, så att du inte missar någonting bra.

Resa planerar vi också att göra gemensamt och projekt som vi jobbar med är att åka tillsammans till Söderhamn, för att bekanta oss att se elitbordtennis. Det kommer mer information om detta event.

Avslutningsvis vill både jag och från oss i styrelsen önska en trevlig höst.

Om du har idéer eller tycker att Upplands idrottshistoriska ska bli ännu bättre och starkare, tveka då inte att ta kontakt med mig eller någon annan styrelsemedlem.

Robban Zetterquist

FRAMSIDAN

I förra numret presenterade vi de erfarenheter vi i styrelsen besitter och som har lett valberedningen i sitt arbete. Tyvärr saknades då porträtt att bifoga presentationerna och även Jan Berglunds biografi saknades, vilket vi nu tar med. På framsidan finns vi nu alla.

Bakre raden: Svante Brinkhagen, Leif Nilsson, Lennart Bernström och Sten Johansson.

Mellersta raden: Annie Larsson, Jan Berglund och Sven-Olov Hjortsberger.

Främre raden: Leif Wahlström, Carina Lundberg och Robert Zetterquist.

Upplands Idrottshistoriska Förening

Postadress: RF SISU Uppland, Råbyvägen 77, 754 60 Uppsala
Postgiro: 81 82 34-7 Swish: 123 321 4905 Org. Nr: 802497-0405
Hemsida: www.laget.se/UPPLANDSIHF Vi finns även på facebook

Styrelse , organisation

Ordförande/AU:	Robert Zetterquist. Rosersbergsvägen 32, 195 71 Rosersberg Tel: 070-826 98 86. E-post: robban@rz-skrivare.se
Kassör/AU:	Svante Brinkhagen. Svartbäcksgatan 43 E, 753 16 Uppsala Tel: 070-639 11 29. E-post: svante.brinkhagen@gmail.com
Sekreterare/AU:	Sten Johansson. Exarbyvägen 3, 748 96 Tobo Tel: 070-584 99 78. E-post: gruselvis@gmail.com
Vice ordförande:	Leif Wahlström. Utmarksvägen 4, 743 82 Bälinge Tel: 070-879 18 05. E-post: leffe@uppsala.mail.telia.com
Ledamot:	Leif Nilsson. Oslogatan 79, 752 64 Uppsala Tel: 070-358 15 56. E-post: leifolle1948@gmail.com
Ledamot:	Annie Larsson. Sigyns väg 11, 754 40 Uppsala Tel: 070-629 89 35. E-post: annie.larsson@rfsisu.se
Ledamot:	Sven-Olov Hjortsberger. Skogsvägen 3 B, 757 56 Uppsala Tel: 070-822 92 18. E-post: hsvenolov@gmail.com
Ledamot:	Carina Lundberg. Tingshögsgatan 2, 75 34 Uppsala Tel: 070-211 26 78. E-post: florist_carina@hotmail.com
Ledamot:	Jan Berglund, Box 2052, 750 02 Uppsala Tel: 072-341 27 93. E-post: berglund_jan@hotmail.com
Hedersordförande:	Bernt Karlsson, Blekingev. 13. 757 58 Uppsala. Tel: 070-253 08 28. E-post: bernt.karlsson@live.com
Revisor:	Lars Ivar Olsson. 073-322 07 60 olssonlarsivar41@gmail.com
Revisorsuppleant:	Karin Lamberg. 070-311 31 09
Valberedning: sammankall:	Thonny Wall. 070-877 31 64 thonny.wall@gmail.com
Valberedning:	Lars O Ericsson. 070-820 04 55 larso.eriksson@icloud.com
Valberedning:	Lennart Bernström. 076-390 18 25 lennart.bernstrom@gmail.com

Jan Berglund f.1946 – ledamot

Födelseort Stockholm och kom till Uppsala 1967 som rekryt vid F16. Fotboll var ett av intressena och han tränade ett par år med Sirius, men spelade inga matcher.

Schack var ett intresse som var starkare och han spelade för flera schackklubbar i Uppsala under åren.

Schack erkänns numera som sport av Internationella olympiska kommittén, dock diskuteras fortfarande om schack är en idrott, med motiveringen att det saknas fysiska moment vid själva utövandet. Dock vet man att mycket fysisk träning ligger bakom förmågan att koncentrera sig, men just avsaknaden av fysisk aktivitet vid själva tävlingsutövandet håller diskussionen vid liv. I det avseendet gör schack sällskap med ett flertal sporter där idrottsbegreppet diskuteras inför önskemålet om en plats i de olympiska spelen.

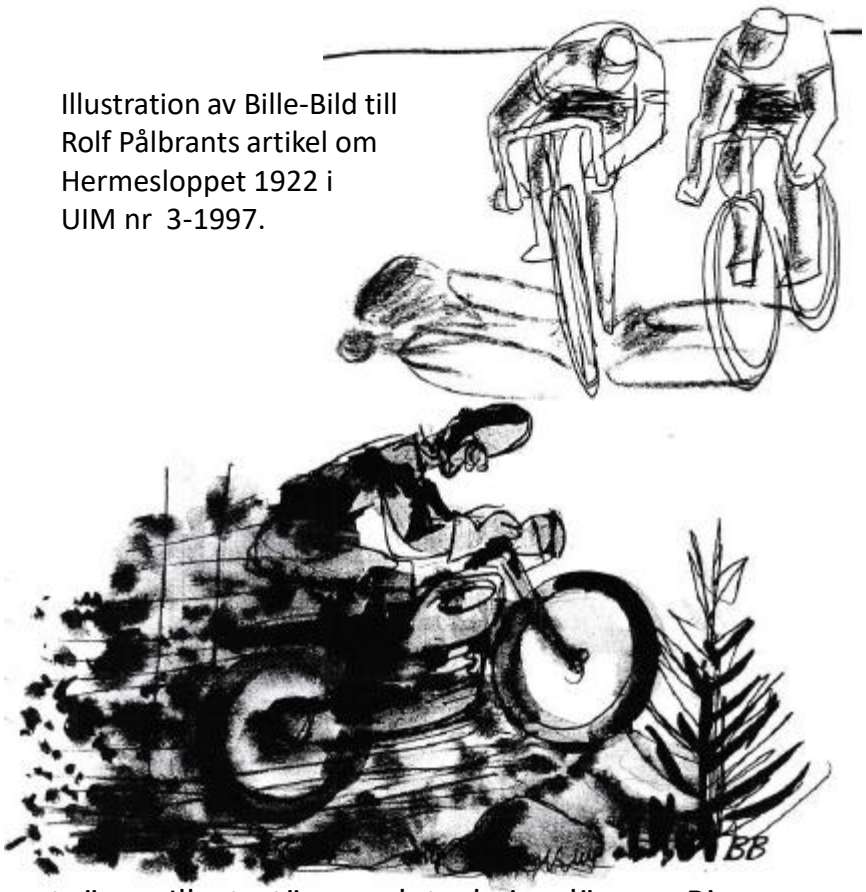
Friidrottare som 100-meterslöpare har också haft sin plats under värnpliktsåren med finaler i flottiljmästerskapen och akademiska mästerskapen.

Ett stipendium ledde till USA-vistelse under ett par år där Jan fungerade som ungdomstränare i både fotboll, friidrott och schack.

Han har även arbetat med handikappidrott för bl.a. synskadade i diverse udda grenar speciella för paralympics.

Schackintresset ledde senare ut mot den internationella marknaden under ett par år, med matcher och uppdrag som domare och ledamot i världsschack-förbundets kommittéer samt tränare av spelare. Har även varit schackskribent i dagstidningar, TT och schacktidskrifter. Nu ledamot i UIHF.

Illustration av Bille-Bild till Rolf Pålbrants artikel om Hermesloppet 1922 i UIM nr 3-1997.

Vår käre

Birger
"Bille-Bild"
Persson

* 10 december 1928

har lämnat oss
i sorg och saknad
men med fina minnen

Mariannelund
16 juni 2026
HEIDI
SYSKON
Syskonbarn
släkt och vänner

Det är vackrast
när det skymmer
All den kärlek
himlen rymmer
ligger samlad
i ett dunkelt ljus
över jorden,
över markens hus

Pär Lagerkvist

Konstnären, Illustratören och teckningsläraren Birger Persson, alias ”Bille-Bild” har lämnat oss vid 97 års ålder.

Han var med i Upplands Idrottshistoriska Förening sedan 1995 och varit trogen medarbetare i Uppländska Idrottsminnen under många år med sina teckningar.

Han föddes i småländska Kråkhult 1928 och kom till Uppland på 60-talet nygift med finlandsfödde Heidi. De bosatte sig i Knivsta och de var båda lärare i Tunabergskolan i Uppsala. Birger som teckningslärare och Heidi som gymnastiklärare. Birger hade tidigare arbetat i Domarringens skola, men flyttade efter några år på Tunabergskolan över till Gränbyskolan där den mesta yrkesverksamma tiden sedan fortsatte.

Något år in på 2000-talet gick flyttlasset tillbaka till Småland. Till Emil i Lönnebergas hemtrakter. Närmare bestämt Mariannelund.

Birger började som reklamtecknare. Arbetade även som illustratör och har sina alster i ett antal böcker.

Här presenteras ett par av alla de bilder den idrottsintresserade Birger gjort för Uppländska Idrottsminnen sedan första numret 1996.

Det är också Birger ”Bille-Bild” som har skapat UIHF´s logotype under sitt första medlemsår 1995.

.

Varför får den som kommer trea en bronsmedalj?

Vinnaren fick silver vid de första moderna olympiska spelen 1896. Och trean blev utan pris. Bronsmedaljen kom senare – inspirerad av en värld som inte hade något med sport att göra.

När vi idag nästan automatiskt tänker på guld för vinnaren, silver för andraplatsen och brons till trean, beror det främst på en händelse: Olympiska spelen i S:t Louis 1904.

Den första upplagan av de moderna olympiska spelen hade ägt rum i Aten bara åtta år tidigare, 1896, men då såg medaljceremonin helt annorlunda ut.

I Aten belönades vinnaren med en silvermedalj, tvåan fick en kopparmedalj, medan trean inte fick någon medalj alls.

Det var först vid OS 1904 som guld, silver och brons introducerades – och inspirationen kom från en annan värld än idrottens, där brons redan var ett välkänt ”tredjepris”.

Brons hade redan tredjeplatsen

Vid stora internationella utställningar under 1800-talet delades guld-, silver- och bronsmedaljer ut i stor skala som en lättförståelig hierarki av pristagare – till exempel vid världsutställningen i Paris 1867. Dessutom var, enligt internationella olympiska kommittén, brons helt enkelt en mer ”attraktiv” medaljmetall än flera av alternativen. Koppar kan till exempel oxidera med tiden och få en grön nyans, medan järn rostar, tenn är för mjukt och bly är både tungt och giftigt – alla egenskaper som gör dem olämpliga för att hedra idrottare för en stor prestation.

Denna extremt sällsynta guldmedalj från 0S 1904 har, med sitt originaletui, under förra året auktionerats ut för 545 371 dollar. (Nu nära 5 ¼ miljon svenska kronor). Den erhölls för seger i 110 meter häck.

Endast tre länder från Europa deltog 1904 av kostsamma och geografiska restidsskäl. Det är det enda OS Sverige inte deltagit i. (Restid 10 - 14 dagar). Ett ytterligare skäl var att tävlingstiden varade i 5 månader.

Ur Världens Historia
av Leif Wahlström

Golf

Såvitt jag kan minnas, har inte Uppländska Idrottsminnen innehållit något om den mycket stora sporten Golf.

Det finns några öknamn på golf som inte finns anledning att upprepa här, men har naturligtvis sitt ursprung i att det är en kostsam idrott både vad gäller kronor och tidsåtgång. Förr var det väl mest samhällets ekonomiskt mest väl besuttna medborgare som hade tid och råd att ägna sig åt golf.

Numera är det dock en oerhört stor del av golfspelare som kommer från de mest skiftande samhällsklasser.

Min egen erfarenhet begränsar sig till bangolf och våra släktmatcher mellan Uppsala och Linköping. När det gäller golf så har jag endast varit prisutdelare vid kommundelsmästerkapet på Edenhof vid en tävling på 90-talet.

Vi brukar skoja med att säga att det är tre sysselsättningar man inte ska börja med eftersom det dels inte går att sluta med dem och att de dels alltid prioriteras före sådant som egentligen är viktigare. Det är: Golf, älgjakt och släktforskning.

I tidskriften *Världens Historia*, dyker det ibland upp intressanta artiklar om idrotter. Med redaktionens tillstånd kan vi återge dem i Uppländska Idrottsminnen. Denna gång en mindre artikel om varfrån golf en gång kom.

Men vi ser gärna att någon av våra medlemmar har någon intressant idrotts-historisk golfberättelse att erbjuda oss och vår tidning.

Leif Wahlström

Varifrån kommer golfen?

Spelet golf som vi känner det idag kom till Skottland på 1400-talet. Enligt vissa historiker kan spelets rötter spåras ända till antiken då romarna tävlade i *paganica*, ett spel som gick ut på att deltagarna skulle slå en läderboll med en klubba. Liknande spel fanns också i bl.a. Persien och i medeltidens Kina och Holland.

Den första skriftliga källan som nämner golf är ett kungligt dekret från år 1457 som förbjuder spelet. Enligt den skotske kungen Jakob II lockade golf nämligen de unga männen i fördärvet då det drev dem bort från bågskytte och andra militära aktiviteter. Förbudet upphävdes år 1502 av barnbarnet Jakob IV som själv gärna spelade golf.

År 1744 bildades den första golfklubben i Gullane i Skottland. Då skrevs också de första reglerna för den moderna 18-hålsgolfen.

Flera skotska kungar lät specialtillverka golf-klubbor, bl.a. Jakob IV

Reportage Sommarevenemang friidrott IFU 2026

av Svante Brinkhagen

UIHF anordnade ett idrottscafé i form av besök vid friidrotts-SM som gick i Uppsala 25-26 juli. Vi hade valt närvaro under lördagen 25 juli, en mulen och lite blåsig dag som dock inte medförde något regn.

Vi samlades i ishallen för varmkorv, fika och och försnack. Endast ett 20-tal av vårt stora medlemsantal hade dykt upp, visserligen mitt i sommaren – men ändå.

Det hade också tagits fram en fri-idrotts-quiz som engagerade deltagarna och som såg segrare i trion Lennart Bernström, Sten Johansson och Leif Wahlström. Vi hade också inbjudna gäster från såväl Gästriklands som Hälsinglands idrottshistoriska föreningar.

Efter presentation av vår ordförande och ordföranden i delarrangören Upsala IF friidrotts ordförande, gavs utrymme åt specielle gästen och upplänningen Simon Pettersson.

Simon Pettersson, född 3 januari 1994 i Tobo, är en svensk före detta friidrottare (framför allt diskuskastning) som mest tävlande för Upsala IF.

Moderklubben var Örbyhus och karriären gick också via Hässelby.
Hans främsta internationella merit är en silvermedalj från OS i Tokyo 2020.

Pettersson vann SM-guld 2022 i Norrköping och slog samtidigt sitt personliga rekord med ett kast på 70,42 meter. Övriga SM-medaljer är sex silver och två brons. Om detta och annat intervjuare Zetterquist frågade, redogjordes för lugnt och ödmjukt. Eftermiddagens tävling tippades vinnas av Daniel Ståhl, vilket han också gjorde på nästan 70 meter, d v s utan att lyckas knäppa Simons mästerskapsrekord.

Simon Pettersson är uppväxt i Sixarby i Norduppland. Han deltog 2017 i VM som hölls i London och kom där på en elfteplats i diskus. Vid friidrotts-VM i Doha i oktober 2019 tog sig Pettersson vidare i kvalet till final, och kom sedan på en niondeplats med 63,72 m.

Vid olympiska sommarspelen 2020 i Tokyo tog Pettersson silver i diskus och Daniel Ståhl guld, vilket var första gången två svenska friidrottare tog medalj i samma OS-gren sedan OS i London 1948.

I februari 2022 vid inomhus-SM tog Pettersson silver i viktkastning efter ett kast på 19,57 meter.

I augusti 2022 vid SM tog Pettersson guld i diskus efter ett kast på 70,42 meter, vilket även var hans första kast över 70 meter. I mars 2024 tog Pettersson silver vid europacupen i kast med ett kast på 63,08 meter

I samband med Finnkampen 2025 meddelade Simon att han avslutar karriären. Finnkampen blev därmed hans sista tävling. Simon Pettersson belönades år 2022 med Stora grabbars och tjejers märke nummer 583.

Efter träffen med Simon var det dags att vandra över till friidrottsanläggningen som var tämligen välbesökt och bjöd på fina tävlingar med goda resultat. Stora publikfavoriter, just denna, dag var tveklöst Daniel Ståhl, Vanessa Kamgas, Thobias Montler, Maja Åskhag, Henrik Larsson, Carl Bengtström, Samuel Pihlström och Wictor Petersson (idag diskustvåa efter vinst i kula dagen före).

Tävlingarna höll på långt inpå kvällen och man fick en god inblick i hur många bra atleter vi har i landet.

Daniel Ståhl
och
Wictor Petersson

IFK Uppsala 1921, spelade första svenska ishockeymatchen på svensk is. Stockholms Stadion 30/1 1921, vann mot Berliner Schlittshuhclub med 4-1. Skulle delta i den första nationella ishockeyturneringen 1921 uppdelad i två grupper 7/3-8/3, men drog sig ur.

Upplands rugbyhistoria

Bengan Öberg – skapade Enköpings SM-framgångar

Under 1970- och 80-talen var Enköpings Rugbyklubb ledande i Sverige med inte mindre än 15 svenska mästerskap. Mannen allt kretsade kring under den här perioden var Bengt – alltid kallad Bengan – Öberg, idag 77 år.

Han var under lång tid en centralfigur i hela rugby-Sverige med 28 landskamper som spelare, förbundskapten i 4 år och kanslichef på Sveriges rugbyförbund.
Bengan växte upp i Enköping, där han spelade fotboll och ishockey, men började med rugbyn i Uppsala.

– Jag blev tidigt intresserad av sporten och allt runtomkring. Jag var nog ensam om det i Enköping. Men jag hade en kompis i Uppsala, Hans-Göran Tägtström, som spelade rugby. Därför började jag spela i Uppsala RFC.

Uppsala Rugby Football Club – oftast kallat Plebs - hade bildats 1965.

Uppsala RFC.s lag 1967. De flesta av dessa spelare var med och vann klubbens första SM-guld 1969. Övre raden fr v Lennart Sjöberg. Tony de Belder, Roger Corner, Kalle Fredriksson, Jan Winter, okänd, Stefan Öberg, Mats Anlér. Främre raden: Åke Vikman, Rune Stahre, Nils Anlér, Hans-Göran Tägtström, Bengt Öberg, Jan Sandzelius, okänd.

Bengan började träna med klubben på 1967 och redan 1969 blev Bengan och Plebs sensationella svenska mästare. – Plebs första mästerskap. Bengan hann också debutera i U 23-landslaget

– I rugbyn var det en helt annan sammanhållning med träffar efter träningar och matcher än i de sporter jag hållit på med tidigare, berättar Bengan idag.

Något som också var annorlunda i rugbyn var att domarna också var med och tog en öl efter matcherna, under ”den tredje halvleken”.

_ Det gav en fantastisk utbildning. Man fick lära sig allt kring reglerna och fick en helt annan förståelse för domarna än jag varit van vid i andra sporter.

Trots framgångarna i Plebs flyttade Bengan till Enköpings RK (ERK) redan 1970, där han blev spelande tränare, bara 21 år gammal.

ERK hade bildats 1968 av en lärare på yrkesskolan, Dennis Pettersson från Göteborg, som byggde ett lag av sina elever. Därmed blev Enköpingsklubben en ”arbetarklubb” i motsats till i övriga Sverige där det var mest akademiker och många med utländsk bakgrund som spelade rugby.

Bengans entusiasm och nya träningsmetoder fick klubben att växa rekordsnabbt. Man tränade mycket hårdare än övriga rugbyklubbar i Sverige.

Plötsligt blev Bengan Öberg illa omtyckt i Enköping. Många lovande killar i andra sporter, fotboll, ishockey, boxning, brottning, friidrott, handboll och t.o.m. motorsporter bytte sport – till rugby. Det var inte populärt i ESK och EIS.

Rugbyklubben kunde ha 60 spelare på träningarna.

– Vi fick över tre svenska juniormästare från Enköpings Boxarklubb, Börje Lundh, Jörgen Tärnblom och Lasse Hofsten.

ERK var inte heller alltid populära bland andra rugbyklubbar. Rugby är en hård fysisk sport, men motståndarna tyckte att ERK spelade över gränserna.

– Men det var konditionen som skilde. På slutet orkade inte motståndarna, medan vi fortsatte att spela fysiskt, säger Bengan.

Bengt ”Bengan” Öberg idag. Han var av de största inom svensk rugby, landslagsspelare, förbundskapten, generalsekreterare i rugbyförbundet m.m.

Under den här tiden fortsatte Bengan att spela ishockey i ESK och han blev senare tränare också där.

ERK nådde snabbt eliten i rugbysverige och hade ibland fler åskådare på sina matcher än Enköpings SK:s fotbollslag i dåvarande div III. 1978 hade laget 350 personer i snitt på hemmamatcherna, några hade över 1000 åskådare..

– En gång ordnade jag så att en frisbeevärldsmästare uppträdde före matchen. Då hade vi över 2000 betalande, även om inte alla stannade för att se rugbyn, berättar Bengan.

Bengan 1977

Från början spelade ERK på Enavallen, på samma plan som ESK. Men ESK ansåg att rugbyspelarna förstörde gräset och ERK tvingades flytta till Korsängens IP. Där har klubben haft sin hemvist sedan dess, och där har man numera en klubbstuga.

ERK värvade också från Uppsala och redan 1971 hade man fem landslagsmän i truppen, varav fyra hade spelat i Uppsala. Förutom Bengan Öberg var det Håkan Persson, Hans-Göran Tägtström, Åke Wikman och Jan Winter.

Viktiga spelare de första åren var också Lars Judell, bröderna Anders och Bror Jarl, fyra bröder Lundh, Börje, Rioland, Bertikl och Bengt.

Rugbyn kom till Sverige 1931 men sporten invaldes inte i Riksidrottsförbundet förrän 1959. Och det var på 1960-talet som sporten tog fart i Sverige. Uppland blev ett av de starkaste distrikten.

Men den första rugbymatchen i Enköping spelades redan 1936 under den s.k. Idrottsmässan. En mycket populär sommarfest som anordnades av fotbollsspelarna i ESK och friidrottarna i EAI. Det var en uppvisningsmatch mellan Stockholms RK och IK Göta. 900 personer tittade på – utan att bli imponerade. Enligt Enköpings-Posten var vanlig fotboll mycket roligare.

Uppsala Rugby Football Club har totalt tagit tre SM-guld, 1969, 1970 och 1977. De viktigaste spelarna då var Tony de Belder, som hade bildat klubben, Kalle Fredriksson, Mats och Nils Anlér, och Jan Sandzelius.

Enköpings Rugbyklubb föddes alltså tre år efter URFC, men har nu totalt tagit 20 SM-guld på herrsidan. Under perioden 1973-1990 tog man 16 SM-guld. Därefter blev det en lucka till 2006, då man vann igen och därefter 2007, 2009 och 2011.

ERK var också ledande för att få igång damernas rugby i Sverige på 1980-talet. Officiella SM för damer startade 1983 med Trollhättan som vinnare. Därefter vann ERK 1984, 1986 och 1967. Senare har ERK-damerna vunnit fyra gånger till.

Enligt klubben har man vunnit totalt 197 SM-medaljer bland seniorer och ungdomar.

Mats Taxén

Amerikansk fotboll har ju sitt ursprung ur rugby, vilket säkert de flesta som sett fotboll och rugby lätt kan förstå.

Idag lyssnade jag som vanligt på min favoritkanal P1 och ett inslag om just amerikansk fotboll.

Man konstaterade att det välkända huliganbeteendet inom fotboll i form av våldsamma scener på läktare och utanför arenorna inte förekommer på denna sida Atlanten vid matcher med amerikansk fotboll.

Nja, jag vet inte det, ja! Skillnaden är väl bara att i amerikansk fotboll sker inte detta på läktaren utan på arenan. Dock i all sportslig vänskaplighet, vilket kräver sju domare att uppehålla under en match.

Leif Wahlström

ÅLAND

Onsdag 14/10

SKEPP & HOJ!

Upplands Idrottshistoriska bjuder in alla våra medlemmar till en dagstur till ÅLAND och tillsammans får vi bekanta oss med den åländska historiska idrotten.

Vi får en guidad tur vid åländska landstingshuset och träffa representanter från Åland idrott. Vi blir där bjudna på eftermiddagskaffe med fikabröd. Vi kommer också att besöka ett par olika idrottsanläggningar och få se fotbollshallen som Lennart Johansson invigde. Vi kommer även att göra ett studiebesök hos Stallhagens bryggeri.

UTRESA:		**HEMRESA:**	
Uppsala Centralstation	kl. 08.00	**Avgång Åland**	kl. 18.30 (lokal tid)
Ankomst Grisslehamn	kl. 09.30	**Ankomst Grisslehamn**	kl. 19.30
Avgång M/S Eckerö	kl. 10.00	**Avgång Grisslehamn**	kl. 19.50
Ankomst Åland	kl. 13.00 (lokal tid)	**Ankomst Uppsala Centralstation**	kl. 21.30

På utresan bjuds det på kaffe (tilltugg står var och en för).
På hemresan ingår det viltbuffé, exklusive dryck.
Pris per person 750 SEK (i priset ingår viltbuffé, personbiljett, bussbiljett samt transfer på Åland).

Anmäl dig genom att maila till robban@rz-skrivare.se och samtidigt betala 750 kronor/person till Upplands Idrottshistoriska Förening. **Plusgiro 818234–7** Swish 123 321 4905
Obs! Skriv namn + "Åland" i meddelanderutan.

Anm. SNARAST Betald avgift är bindande.

Vid frågor:
Robban Zetterquist: robban@rz-skrivare.se 0708-269 886

Fredag 21 augusti deltog Robban, Leif W och Sten vid Tierps IF:s idrottscafé på Kulturhuset Möbeln i Tierp. Vi fick höra mycket om Tierps IF:s historia som började 1 november 1907. Anders Pettersson var den som höll i trådarna för caféet. Några löpare som var med i Tierps vinnade 10-milalag 1966 var också på plats och berättade om segern. Blev en trevlig eftermiddag med ett 50-tal intresserda åhörare. Förhoppningsvis fick vi även några nya medlemmar.

Sten Johansson

Det kunde ha blivit idrottshistoria

Ur Uppländska Idrottsminnen 2003

När domaren blåste av matchen efter 90 mín. Stod det 6-6. Och det var i sig en liten sensation. I halvtid hade Norge ledningen med 3-1 och ingen trodde sina ögon. Men jag kan bekräfta att det var sant, för jag var där.

Jag stod alldeles intill den norska hejarklacken – fem personer – på östra läktaren och såg och hörde allting. Det var alltså den sista gruppspelsmatchen i bandy-VM på Studenternas och efter halva matchen hade Norge, liksom redan tidigare klara Sverige, en semifinalplats klar.

Det hade säkert pratats en hel del i omklädningsrummen under pausen, för ut kom i alla fall ett omklätt svenskt lag, som startade andra halvlek på femmans växel och slog in ett andra reduceringsmål redan efter 17 sekunder.

Nu skulle väl ordningen äntligen kunna återställas, menade expertisen på östra stå och den norska klacken började förbereda sig på det värsta. Men så fick Norge en straff och därmed en utmärkt möjlighet att öka på sin ledning. Men vad hände? Exekutorn John Fredrik Loland missade likt sin svenske kollega Daniel Eriksson gjorde tio min. tidigare.

Bitterheten över straffmissen gick snabbt över, när norrmännen klarade att revanschera sig med ett spelmål och öka på ledningen till 4-2. När det var en halvtimme kvar började det faktiskt lukta sensation på allvar, men inom mindre än tio minuter kunde svenskarna gå från underläge till ledning med 5-4.

Vad händer? Det blir avslag. Christer Lyrstad sänder en lyra (!) över det svenska vänsterförsvaret, som landar precis på rysstränade Pål Hansens klubblad. Han kunde slå in matchens snyggaste mål för kvällen, kvittera Sveriges ledning och göra hat tric på kuppen. Vilken dramatik!

Drygt tre minuter senare var det dags för nästa mål. Och det blev åter igen Norges. Ledning med 6-5 och sensationen var ännu närmare. Det höll i en kvart så när som på två sekunder, då Magnus Muhrén – vem annars? – kvitterade efter en hörna fem min. före full tid.

Fem minuter från århundradets bandysensation och en idrottshistorisk milstolpe. Så nära var det. Hade Norge vunnit skulle Studenternas för all framtid ha skrivit in sig i den norska idrottshistorien. Och även den internationella bandyn blivit en segrare genom en VM-turnering, jämnare än på många år.

Nu blev det inte så. Oavgjorda matcher går sällan till historien och vi drygt 700 som var där, får nöja oss med att det i alla fall blev en händelserik kväll.

Bernt Karlsson

Nostalgi i Enköping

Av Tore Ohlsson. Ur Uppländska idrottsminnen 1997

1300 besökare under trettio dagar, det gör ett snitt på 44 per dag. Så stort intresse rönte utställningen om Enköpingsidrotten under 40- och 50-talen. Flertalet av de föreningar som bedrev idrott i Enköpings stad under denna period var representerade. Där fanns bandy, bågskytte, cykel, friidrott, fotboll, handboll, ishockey, motorsport (både bil och motorcykel), simning, skidor och tennis.

Utställningen var upplagd så att varje gren hade minst en skärm i storleken 60x90 cm. På skärmarna fanns korta data om klubben, dess nuvarande styrelse samt ett antal foton från den tid det begav sig. Till 99% hade vi lyckats namnge personerna på bilderna. Runt bildskärmarna fanns idrottsprylar som hörde till respektive idrott. Alla besökare måste passera under en träribba som låg på 190 cm, den höjd vår bäste friidrottare tog som mest och det gjorde han i gammal hederlig saxstil. Höjden är 15 cm högre än hans egen längd, helt fantastiskt.

Det mesta av idrottsmaterielen var från tidigt 40-tal, bl.a. en baddräkt och en simmössa. Här kunde konstateras att man var väldigt rädd om sin utrustning och inte hade råd att skaffa nytt materiel så ofta. Denna baddräkt var nämligen ihopsydd där det blivit en reva.

En originalmotorcykel från 1943 fanns på plats; det enda som var nytt var däcken. Att cykeln var funktionsduglig bevisas av att den så sent som helgen innan utställningen öppnades hade varit med i en veterantävling. Här fanns också bilrallyförarens overaller från 40-talet och det framstår klart att säkerhetsföreskrifterna har skärpts betydligt sedan dess och vidare att förarna fick stå för det mesta av kostnaderna själva, då overallen var hemsydd i vanligt linne.

Vad beträffar tävling på velociped har utvecklingen gått framåt enormt. Växlingen gick i början på 40-talet till så att man klev av och vände på bakhjulet, ty det fanns en krans på båda sidor av hjulet, en större och en mindre och inget frinav. Det måste ha varit besvärligt att snabbt bestämma sig för vilken krans man skulle köra på.

Ett av de första exemplaren av rullskidor fanns bland skidpinalerna. De kom i slutet av 50-talet och var av tyskt ursprung.

Vidare fanns här benskydd som bestod av en dubbelvikt tygbit, ihopsydd så att man kunde trä in träribbor till skydd mot bensparkar från hårda läderdojor. Bollarna från denna epok är ett särskilt kapitel. Fabrikanterna hade inte kommit på hur man skulle göra för att få in blåsan i bollen utan att snöra igen hålet. Det blev gärna märken i pannan om man nickade bollen och råkade träffa snörningen.

Det var roligt att gå runt bland besökarna och höra deras kommentarer: Hur kunde man ta sig till idrottsplatserna? Kunde man verkligen spela i denna utrustning? Behövde man inte mera skydd på den tiden?

Utställningen blev för många äldre en minnenas fest, där de kunde gå runt och drömma sig tillbaka till fornstora dar då de var Enköpings hjältar. De medelålders besökarna kunde beskåda sina idoler och tänka att det inte skulle dröja förrän de själva skulle vara med på skärmarnas bilder medan ungdomarna kunde gå och titta på sina avporträtterade fäder eller mödrar.

Det var viktigt att vi fick tillfälle att göra denna utställning. Många av de fotografier och materiel som kom fram hade annars kanske försvunnit för alltid.
Vi har mycket att lära av historien.